

Mazpulks – īpaša dzīves un darba skola Latvijas laukos

Sestklasnieks Gustavs Roze ar māmiņu Evitu pacienā dažus iemītniekus saimniecības liellopu kompleksā

Trešklasnieks Arvis Tekenbergs un viņa mamma Līga apmierināti ar arbūzu ražu

Jau padsmīt gadus vasaras izskaņā kopā ar Liepupes pamatskolas mazpulka vadītāju Baibu Mantiņu dodamies pie viņas audzēkņiem apraudzīt, ko katrs brīvlaikā paveicis, kā izdevies īstenot iecerēto projektu. Jāuzzina, kas izaudzis laukos un cik pamatīgi veikums izvērtēts, lai pats mazpulcēns saprastu, ko varbūt darīt citādāk, bet kas tāpat jāturpina, jo viss ir kārtībā. Taču tā ir ne tikai ciemošanās pie skolēniem un bērndārzniekiem (viņiem ir īpaša *Asniņu* programma), bet arī viņu ģimenēs, sarunas ar vecākiem un vecvecākiem. – *Bez ģimeņu atbalsta un ieinteresētības, palīdzot bērniem iepazīt lauku darbus, mācīties atbildības sajūtu, mazpulks vispār nav iedomājams*, – gadu gaitā pārliecinājusies B. Mantiņa, priecīga par Liepupes skolēnu ģimenēm.

Šoreiz mūsu pirmā pieturvieta ir **Vilkenes pagasta Voldes** – SIA *Amber Rose* gaļas liellopu komplekss Vitrupes pusē. Tieši tur tiekamies ar sestklasnieku Gustavu Rozi un viņa māmiņu Evitu. Gustavs ir pieredzējis mazpulcēns un īsteno jau ceturto projektu – šoreiz rūpējas par teliņu Van Luiju, taču gatavs stāstīt arī par pārējiem liellopiem – ko tie ēd, kā izturas. Un ne tikai par to vien – zina par graudiem, ko audzē vecāku saimniecībā, kāda šogad raža, par zālāju platībām. Viss jauneklī arī interesē. Kad ieminamies, ka Gustavs, ticamāk, dienās būs lauksaimnieks, zēns nopietni atbild, ka noteikti. Tikai nākotnes izglītības iestādi gan vēl neesot izraudzījies. Tam laiks. Pēc šīs lietišķās sarunas B. Mantiņa atkārto: – *Vide un ģimene, kādā aug bērns, tas, ka vecāki viņu iesaista saimniekošanā, iedrošina, ļauj uzņemties atbildību, tieši veido nākamos saimniekus, uzņēmējus, cilvēkus, kuri pratis strādāt jebkurā jomā*. Ar Gustava māsiņu, trešklasnieci Lauru satiekamies Liepupē pie restorāna un viesnīcas **Pernigle**, kur arī saimnieko viņu ģimene. Lauriņas aprūpē ir seši truši. Tas meitenei ir otrais projekts.

Pirmoreiz ierodamies Liepupes **Kurpniekos**, kur mūs sagaida trešklasnieks Arvis Tekenbergs ar māmiņu Līgu un arī vecmāmiņu. Arvim ir pirmais projekts, taču nopietns un atbildīgs. Viņš audzē trīs šķirņu sīpolus, ko nodos z.s. *Ezerkauliņi* (tos tagad jau tirgo *Maxima* veikalos). Raža laba. Un vēl zēns pamēģinājis izaudzēt arbūzus. Pirmie jau nobaudīti. Pašu lolotajiem pavisam cita garša! Visi kopā staigājam pa brīnišķīgi iekopto dārzu, par kuru Līga teic: – *Strādājam kopā. Laukos darāmā nekad netrūkst*. Savukārt Arvis piebilst, ka visvairāk viņam patīk novākt ražu un arī pētīt dabu. Par vērīgumu liecina arī puisēna stāstītais par stārķiem, kuru jaunuļi cēli staigājuši pa sīpolu vagām, un zivju gārņiem, kuru ligzda netālu no *Kurpniekiem*.

Zaļmežu mājās ciemojamies katru vasaru. Septītklasniekam Ītanam Zaļmežam šī gada veikums ir jau piektais projekts –

Sestklasnieces Zanes Ivansones šīsvasaras sīpolu raža – vairāk nekā 40 kg

viņš audzē arbūzus un kukurūzu. Iepriekšējās vasarās bija tomāti, sīpoli, paprika un kartupeļi. B. Mantiņa precizē, ka šopavas Liepupes skolā ciemojās Mareks Kantāns no Lādežera, zinošs arbūzu (un ne tikai) audzētājs. Pēc tikšanās Kantānu ģimenes dārzniecības dāvētās sēklas tika Liepupes mazpulcēniem, kuriem tad nu šogad topā ir arbūzi. Ītana jaunākā māsiņa – pirmklasnice Melānija, piedaloties *Asniņu* kustībā, izvēlējusies apcubināt gurķus. Vidējā māsa, sestklasnice Keitija arī iesaistās visos lauku darbos, tomēr šogad nolēma ar projektu iepauzēt. Taču māmiņa Elīna nosmej, ka tūlīt visā dedzīgi piedalīsies mazais brālis Martins, divgadnieks, kuram, no rīta ceļoties, teju pirmais vārds ir *ārā*, jo nav lielāka prieka kā tikt dārzā, dobēs un vagās. Starp citu, pie mājas kuplo īpaša ābelīte – *Latvijas Mazpulku* dāvana, ko ģimene pirms dažiem gadiem saņēma kā paldies par atbalstu bērnu aktivitātēm, mācot saimniekot un justies piederīgiem savai zemei.

Nākamā pietura ir Skultes pagastā gandrīz pašā jūras krastā – **Kaņepes**, kas atrodas netālu no *Vārsu* pludmales. Mūs sagaida māsas Ozoliņas – trešklasnice Keitija un piektklasnice Kitija ar māmiņu Kristīni. Arī abu meiteņu brālēns, piektklasnieks Artūrs Ozoliņš un viņa māmiņa Sandra. Tad nu tādā omulīgā kompānijā dodamies apraudzīt, kas katram no trim azartiskajiem mazpulcēniem šovasar izaudzis. Pa vidu joņo Feja – Rietumsibīrijas laika, kura meklē sev futbola spēles biedru. Kitija palepojas ar arbūziem siltumnīcā. Vienu nolemjam degustēt. Taču vispirms jānosver – 1,522 kg. Un garša dzeltenajam bumbulim – neapraķstama! Jaunās dārznieces mamma piebilst, ka arī nekas dižs neizdotos, jūras tuvumā pārāk vēsi. Savukārt Keitija veiksmīgi izaudzējusi trīs dažādu šķirņu tomātus (vēl jāsalīdzina, kura ražīgāka), bet Artūrs – sīpolus. Par visiem trim mazpulka vadītāja noteic īsi: – *Malači! Kitija moži stāsta, ka jau gaida septembra beigas, kad skolā visi prezentēs savus projektus, un labprāt 31. oktobrī dosies uz Vidzemes mazpulku forumu Valmierā*. Par bērnu rošību un vēlmi ikreiz pamēģināt kaut ko jaunu priecājas arī vecāki. – *Tur-*

Trešklasnieks Kristis Miķelsons var justies apmierināts – vasarā netrūka piedzīvojumu un arī dārzā viss audzis labi

klāt tā viņi mācās atbildību – nepietiek iestēt, vajag arī aprūpēt, citādi nekā.

Arī **Brīvzemnieku** mājās, kuras pazīšanās zīme ir milzu ozols, ciemojamies katru gadu. Te tiekamies ar sestklasnieci Zani Ivansonu un viņas vecmāmiņu Ingu Dārznieci. Arī Zane šovasar audzējusi arbūzus un sīpolus. Arbūziem atrasts neparasts, bet, liekas, ļoti veiksmīgs risinājums. Tie iestādīti mašīnu rieņās, kam apakšā ģeotekstils. Šāda it kā noslēgta zona labi tur mitrumu, savukārt melnā krāsa uzsilst saulē. Pa nakti augi tiek piesēgti. Zani var uzslavēt arī par cītīgi aizpildīto mazpulcēna dienasgrāmatu, kurā tiek aprakstīts viss, kas darīts, pievienotas fotogrāfijas.

Pie trešklasnieka Krista Miķelsona pērn devāmies uz Tūju. Gadā, kas nebija ķirbjiem un arbūziem labvēlīgs, viņam bija gluži laba raža. Tagad ar zēnu un viņa māmiņu Lanu tiekamies omes **dārzā Liepupes centrā** iepretim topošajam parkam. Kristis arī šogad audzē arbūzus, tāpat gurķus siltumnīcā. Mamma Kristu, tāpat jaunāko dēlu Oliveru, kurš drīz varēs iesaistīties *Asniņu* aktivitātēs, uzteic par darbīgumu – gatavi dārzā darīt visu, kas nepieciešams. Savukārt B. Mantiņa stāsta, ka vēl pirms dažiem gadiem liepupiešiem nebija neviena bērndārznieku projekta. Tagad, iedvesmojoties no vecākajiem brāļiem un māsām, gatavi rušināties arī mazie. Piemērs aizrauj.

Piektklasnieci Martu Martinsoni un viņas vecmāmiņu Daci sastopam **pie mājas Takas ielā**. Marta arī uz plēves audzējusi arbūzus, ziedējuši, auglīgi aizmetušies, bet izčibējuši. Grūti spriest, vai veikalā pirktais sēklas bija nekvalitatīvas, vai kāds kaitēklis, putns nodarījis skādi. Dace teic, ka citus gadus izdevies izaudzēt itin lielus un garšīgus arbūzus. Šoreiz – secinājums, ka lauksaimniecība un dārzkopība ir neprognozējamas. Taču atliek turpināt!

Interesanto dienu noslēdzam Koidu ģimenes mājās **Kalnu Ķullēs**. Mūs sagaida visa saime – māmiņa Anete un tētis Jānis kopā ar dēlu trijotni: trešklasnieku Jāni, sešgadnieku Rembertu un mazo Janu. Rādāmā un stāstāmā šajā sētā pārpārēm, turklāt ģimene to dara, cits citu lieliski papildinot. Jānis juniors apcubinājis trīs vei-

Mazā Melānija Zaļmeža šovasar audzēja gurķus

Liepupes mazpulka vadītāja Baiba Mantiņa priecājas par piektklasnieces Kitijas Ozoliņas izaudzētajiem arbūziem

Trešklasnieks Jānis Koidu šogad piedalījās projektā *Trīsgaršu sīpoli*. Arī viņa izaudzētos (tāpat kā vēl daudzu Latvijas mazpulcēnu audzēto) tagad var meklēt *Maxima* veikalos

du kukurūzu un arī iesaistījās mazpulcēnu biznesa projektā *Trīsgaršu sīpoli* – audzējis trīs šķirņu sīpolus: dzeltenus, sarkanus un šalotes. Stādījis tos gan vagās, gan dobēs un secinājis, ka dobēs mazāk nezāļu. Remberts savukārt pamēģinājis audzēt arbūzus (izdevies!), arī saulespuķes. Viņam padomā savs biznesiņš – ievākt sēklas un sagatavot tās tirgošanai putnu draugiem. Anete piebilst, ka dēliem katram ir vēl vairākas dobes, kurās viņi izmēģina audzēt to, kas nu kuram licies neparasts. Sava dobīte ir pat Janam. Abiem vecākajiem puikām līdzekļus mazpulkam ir vēl daudz un dažādas nodarbes. Bet visai ģimenei kopīgs hobijs – pie mājām pašu izveidotā radiovadāmo automodeliņu trase. Vienīgā tāda Latvijā – mērogā 1:10 analoga īstajām rallijkrosa trasēm. Tētis Jānis ir gandarīts, ka šovasar jūlijā pie viņiem notika viens no Latvijas kausa izcīņas posmiem RXRC rallijkrosā. Dalībnieki par trasi bijuši sajūsmā.

B. Mantiņa šo dienu raksturoja ar dažiem skaitļiem – 10,5 stundu laikā nobraukti 129,5 km, lai satiktu un novērtētu 13 mazpulcēnu paveikto (vēl vairākus Liepupes mazpulcēnus todien nepaguvām apmeklēt). Iegūts milzum daudz pozitīvu emociju un galvenais secinājums – ja vienā reizē var satikt tik daudz darbīgu un apņēmīgu ģimeņu, tad runas par lauku panīkumu ir nevietā.

Lailas PAEGLES

teksts un foto

P.S. Vairāk attēlu skatiet *Ausekļa* mājaslapā, sadaļā *Galerijas*.

Projektu finansē Mediju atbalsta fonds no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem.

MAF
Mediju atbalsta fonds

Par publikācijas saturu atbild projekta «Tuvplānā – demokrātija, demogrāfija un pilsoniskā aktivitāte» īstenotāja – SIA «Izdevniecība Auseklis».

Projekta Nr. 2026.LV/RMA/1.6.1/006